

С. Б. Козак,
д-р філос. наук

УДК 007: 304: 070: 82-92

Часопис «Українські вісті» (1945–2000): період становлення

У статті проаналізовано передумови заснування та період становлення еміграційного часопису «Українські вісті» (1945–2000, Новий Ульм, Німеччина; Детройт, США).

Ключові слова: газета «Українські вісті», Іван Багряний, українська еміграція, редакція часопису.

Вступ. Феномен існування української преси за кордоном підтверджують історії випуску багатьох періодичних видань. Утім, незважаючи на те, що впродовж останнього десятиліття з'явилася низка досліджень, присвячених темі української еміграційної періодики, все ж чимало видань, що належать до цього інформаційного масиву, залишаються поза увагою науковців. Серед тих часописів, щодо яких досі не здійснено ґрунтовного дослідження, й легендарні «Українські вісті» (далі – «УВ»). І це за умови, що саме цей часопис з-поміж усіх тих, які були засновані одразу після Другої світової війни в Західній Європі, мав найтривалішу історію свого існування, й виходив у світ з 1945-го по 2000-й рік [1].

Про «УВ» згадують чи не всі науковці, теми досліджень яких стосуються проблематики еміграційної періодики. До тих, хто зробив вагомий внесок у її вивчення, належать імена Н. Сидоренко, О. Сидоренка, М. Присяжного, В. Павленка, П. Соханя, І. Крупського, І. Срібняка, О. Дзвінчук, О. Кушнір, А. Волобуєвої, Т. Моїсєєвої [2] та ін. Прикметно, що тематичний ракурс цих праць доволі широкий. Це і дослідження української преси в окремо взятій країні (Австралія, Болгарія, Німеччина, США тощо), і аналіз видань якогось певного історичного відтинку часу (приміром, «таборова преса», «преса періоду Ді-Пі» тощо), і дослідження, присвячені історії та проблематиці окремих часописів, приміром, «Дуклі» (Словаччина) чи «Українського голосу» (Канада) тощо. Утім автори цих та інших наукових розвідок не ставили собі за мету написання історії «УВ», тому поза увагою дослідників досі залишаються не лише проблематика змісту видання, імена його літературних співробітників, а й навіть перші кроки часопису на шляху до свого становлення, передумови виникнення газети, яка є вкрай важливою ланкою в історії всієї еміграційної преси.

Найважливішим джерелом дослідження теми історії часопису є шпальти «УВ». Саме в матеріалах газети ми знаходимо найбільше подробиць щодо її заснування, видавання перших чисел, а також багатьох інших фактів, які стосуються імен авторів, головних редакторів, адрес редакції, періодичності виходу у світ, формату, накладу тощо. Украй важливим є внесок еміграційних авторів у літописання часопису. Серед тих, хто на шпальтах видання залишив важливі відомості про «УВ», імена Івана Багряного, Олексія Коновала, Михайла Воскобійника, Віталія Бендера, Петра Майсюри, Андрія Глиніна, Анатолія Юриняка тощо. Зокрема, йдеться про такі статті: «Зброя першої лінії» (рефлексії з нагоди 1000-го числа «УВ») Івана Багряного, «В дальшу путь» Віталія Бендера, «Розбудова видавництва “Українські вісті”, “Прометей” та “Україна”» Петра Майсюри, «Наша газета не утрималася б без вашої допомоги» Олексія Коновала, «Новий етап “Українських вістей”» Михайла Воскобійника [3] тощо.

Бібліографія матеріалів, які надруковані на шпальтах часопису й можуть слугувати джерелом для вивчення історії заснування видання й подальшого його існування, налічує майже 50 дописів [4]. Це публікації різних жанрів: від спогадів перших редакторів і статей, написаних з нагоди того чи того ювілею часопису, до звітів про благодійні внески на видавання газети та списків працівників друкарні видавництва «УВ». Саме ці матеріали, які без перебільшення є важливими документами повоєнної доби, сьогодні допомагають нам вибудувати головний стрижень біографії газети, крок за кроком простежити етапи її становлення та розвитку. Варто зауважити, що вагомий внесок у довготривале існування видання та поширення відомостей про нього зробила Фундація імені І. Багряного, зокрема особисто член її управи Олексій Коновал [5], а також один із перших адміністраторів газети Петро Майсюра, чий статті, спо-

гади та уточнення на наше прохання дали присутній поживок для повнішого дослідження історії часопису та особливостей української еміграційної преси Німеччини у другій половині 1940-х рр. минулого століття загалом.

Результати й обговорення. Перше число часопису «УВ» вийшло у світ 19 листопада 1945 р. Сталось це в таборі Райнгард-казерне у баварському місті Новий Ульм [6]. Уже ці два чинники – обставина часу (щойно закінчилася Друга світова війна) і обставина місця (перебування на чужині, в еміграції) – вказують на особливість біографії видання. Перші кроки цього часопису, як і загалом всієї української еміграційної преси в Європі після війни, відбувалися в так званий період таборової преси. Адже саме в таборах для переміщених осіб на території Німеччини й Австрії (у трьох зонах: американській, французькій та англійській) перебували сотні тисяч українців. Отже, з новою сторінкою в історії хвиль української еміграції розпочалася й нова сторінка в історії української преси. Ідеться про «циклостильову добу» в літописі української еміграційної періодики, бо всі тогочасні видання розпочинали своє існування на циклостилї. Перший такий часопис «Останні вісті» з'явився в таборі Гайденав (травень 1945 р.). Згодом, у другій половині 1945 р., було засновано сотні різних видань, зокрема такі «великі» (за тодішніми мірками) часописи: 5 вересня – авгсбурзьке «Наше життя», 1 жовтня – фюртський «Час», 28 жовтня – зальцбурзькі «Останні новини», 11 листопада – регенсбурзьке «Слово», а 19 листопада, як ми вже згадували, – новоульмівські «Українські вісті» [7].

Періодичні видання у Західній Європі, зокрема й «УВ», створювалися в атмосфері таборів Ді-Пі. Їх випуск був спричинений новими обставинами життя, потребою українців, які перебували на чужині, в друкованому слові рідною українською мовою як засобі передавання інформації, зокрема, у справі розшуку рідних, що загубили одне одного в роки Другої світової війни, а також потребою об'єднання розпорошених по різних таборах, містах і навіть країнах українців, які, втративши фізичний зв'язок з рідною землею, прагнули відновити з нею бодай духовну єдність. А зробити це можна було насамперед за допомогою друкованих видань.

Розвій громадсько-політичного та культурного життя української еміграції сприяв масовому створенню організацій та об'єднань, які, своєю чергою, перебуваючи у вирі громадсько-політичних та культурних подій, дбаючи про свій вплив на планеті Ді-Пі, зокрема об'єднання навколо себе якомога більшого кола прихильників, засновували власні друковані видання.

Таким чином з'явилися громадсько-політичні («Неділя», «Час», «Українська трибуна»), літературно-мистецькі («Арка», «Вежі», «Літаври»), гумористичні («Лис Микита», «Комар-Їжак»), релігійні часописи («Християнський голос»), видання фахових груп («Торгівля і промисел», «Технічні вісті», «Наша мова») тощо. Окрім того, Антибільшовицький блок народів (АБН), приміром, видавав «Набат» та «Інтернаціонал свободи», жіноче об'єднання – газету «Громадянка», письменники Мистецького українського руху – збірник «МУР». Лише впродовж перших п'яти повоєнних років (1945–1950) в Німеччині та Австрії з'явилися близько трьох сотень українських видань [8].

На відміну від більшості часописів, які розпочали своє існування на планеті Ді-Пі, «УВ» були засновані не як «ще одне видання», а як трибуна тих українців зі східних та центральних теренів України, які, перебуваючи під радянською владою, пережили голодомори, розкуркулення, репресії та інші лихоліття 1930-х рр. Часопис, по суті, й потрібен був цим підрадянським українцям як потужний важіль і виразний голос у справі виборювання свого правного статусу, захисту всіх українців-східняків від репатріації, а ще – щоб повідати світові правду про «злочини Кремля» тощо. Отож, ще одна особливість у справі заснування «УВ» полягала в тому, що ініціатива створення газети належала середовищу українців зі східних і центральних українських земель, колу тих ідеологічно близьких людей, які, згуртовані досвідом спільного підрадянського минулого, прагнули об'єднання навіть у тодішніх умовах політичної еміграції, зокрема, навколо ідеї незалежної України.

Важливу роль в історії часопису відіграла Українська демократично-республіканська партія (згодом – Українська революційно-демократична партія) [9]. За відомостями, які ми знаходимо в Петра Майсюри, ідея спочатку ще не партії, а політичної організації, до якої ввійшли б авторитетні діячі еміграції, належала Кирилу Дацьку, який ще з 1944 р. вживав заходів щодо «захисту українців від насилля німецькими чинниками», скерування співвітчизників «на шлях національного визволення». На думку Кирила Дацька, «східний український актив мусив шукати своєї організованости, не цураючись поміркованих галичан і волиняків», а стосовно резервів, то їх громадський діяч визначав як «великі», зокрема, серед «військовиків, письменників, науковців, мистців, учителів і звичайних людей, що пройшли «академію» концентраків і тюрем советського раю...».

Навесні 1945 р. на прохання Кирила Дацька над начерком програми політичної організації,

яка могла б «об'єднати українців з центральних земель України», працював письменник Сергій Домазар. Восени того самого року програмну статтю «Наші позиції» написав видатний громадський діяч Іван Багряний. Саме в контексті такої активності українських емігрантів, що була спрямована на створення політичної організації, 19 листопада 1945 р. в українському таборі Ді-Пі в Райнгард-казерне в Новому Ульмі (Німеччина) вийшло перше число газети «Українські вісті». Ініціатором, директором і першим адміністратором часопису був Кирило Дацько. Окрім нього, у нараді, яка відбулася в першій половині листопада 1945 р. й була присвячена темі створення видавництва та часопису, брали участь Андрій Долуд, Леонід Білецький, Олександр Зозуля, Юрій Горліс-Горський, Олекса Гай-Головка і Павло Маляр. Видавництво отримало назву «Слово», яка, щоправда, не прижилася, а газета – за пропозицією П. Маляра – почала називатися «Українські вісті» [10].

Зауважмо, що видання з'явилося в час, коли українцям-східнякам треба було вистояти в нелюдських умовах, подолати небезпеку репатріації, тобто насильницького повернення на «родину», де на репатрійованих в кращому разі чекало заслання до Сибіру. Нагадаємо, що згідно з Ялтинською угодою, підписаною 1945 р. керівниками трьох держав, «англійські, американські та французькі війська ловили українців, силою саджали їх на вантажні авта й відвозили до репатріаційних таборів» [11]. Ті, кого називали «східняками», щоб урятуватися, не маючи вибору, змушені були ідентифікувати себе як таких, що, мовляв, належать до «старої еміграції», яка залишила Україну ще з військами Симона Петлюри, або переконувати, що вони походять «з Галичини чи Волині». Це рятувало багатьох від примусової репатріації, оскільки українці старої еміграції, а також ті, що були з Галичини та Волині, на відміну від східняків репатріації не підлягали.

Так тривало доти, доки не з'явилася праця Івана Багряного «Чому я не хочу вертатись до СРСР?» [12], яка, перекладена багатьма мовами, розкрила всьому світові очі (насамперед західним союзникам СРСР) на те, що насправді чекало на тих, що повернуться до «більшовицького раю». Ця праця письменника й політика Івана Багряного, без якого важко уявити існування часопису «УВ», піднесла дух підрадянських українців, полегшила їхній правовий статус перебування у вільному світі, засвідчила значення друкованого слова як такого. Уже у перший рік існування популярність «УВ» почала стрімко зростати. Адже, по-перше, часопис «розмовляв» з читачем його рідною мовою; по-друге, надавав важливу моральну

підтримку в умовах життя на чужині; по-третє, забезпечував об'єднання еміграційних українців як навколо найважливіших проблем табірної життя (можливість влаштуватися на роботу, еміграції в інші країни, навчання, загалом утвердження себе в нових умовах життя), так і навколо національної ідеї. Усе це сприяло популярності видання, наклад якого вже у перші роки існування сягав від 4 до 18 тис. прим. А оскільки в таборах для переміщених осіб часопис передавали з рук у руки, тобто один примірник читали кілька осіб, то загальна кількість читачів, а отже, і вплив «УВ» на діпівську громаду були значно більшими.

Ще однією вагомою особливістю заснування часопису стало те, що саме в таборі Нового Ульма волею обставин зібралася чи не найбільша кількість фахових журналістів та письменників, які натхненно долучилися до творення видання. Перші чотири числа по черзі до друку готували Павло Маляр, Олександр Зозуля, Юрій Горліс-Горський, Олекса Гай-Головка, які й входили до складу першої редакційної колегії.

18 чисел часопису видано циклостильовим способом. У результаті пошуку вдалося встановити імена тих, хто, окрім журналістів, безпосередньо працював над підготовкою кожного випуску газети в її циклостильовий період: матриці вибивав Петро Майсюра, на циклостилі в міській управі Нового Ульма друкував Станіслав Дмитренко, оригінали на машинці передруковували Міра Маляр та Галина Смовська, а розповсюдженням (кольпортуванням) опікувалися Віталій Яровий та Іван Косьміна [13].

У березні 1946 р. «циклостильова доба» в історії часопису завершилася, і 4 квітня «УВ» вийшли друком. Це стало можливим, зокрема, й завдяки черенкам, які вдалося придбати Романові Паладійчуку у Франкфурті. Видавцем газети спочатку була Спілка українських письменників та журналістів в Ульмі, а з числа 46 (22 листопада 1946 р.) – Спілка українських журналістів в Ульмі. У числі 36 за 19 вересня 1946 р. вміщено постанову загальних зборів спілки, в якій зазначено, що головним редактором є Іван Багряний [6].

Окрім І. Багряного, у редакції часопису в перші роки його існування працювали Юрій Горліс-Горський, Олександр Зозуля, Олекса Гай-Головка, Павло Маляр, Михайло Воскобійник, Анатолій Гак (Мартин Задека), Василь Кубрик (А. Ромашко), Віктор Царинник, Павло Котович, Юрій Дивнич, Іван Кошелівець, Леонід Полтава, Олекса Рань, Микола Грипич, Юрій Кошельняк, Василь Чапленко, Юрій Вовк, Артем Орел, Дмитро Нитченко, Іван Дубинець, Анатоль Юриняк, Ігор Костецький, Петро Одарченко, Леонід Лиман, Олексій Собчинський, Юрій Се-

менко, Василь Міняйло, Андрій Глинін, Василь Гришко та ін. [14].

Прикметно, що спочатку газету друкували в німецькій друкарні Абта в Новому Ульмі. Невдовзі за сприяння керівників новоульмського табору УНРРА (Кирила Дацька, Андрія Долуда) редакція отримала в користування від американської влади колишню німецьку друкарню «Гельбіше Бух Друкерай» за адресою: Людвіг-штрасе, 10, Новий Ульм (Neu Ulm, Ludwigstrasse, 10). «Це була занедбана друкарня, пивниця з друкарськими верстатами залита водою, стан вимагав багато праці, щоб все вичистити, урухомити та запустити в дію...», – згадував Петро Майсюра. Таким чином, часопис отримав у користування друкарню, потужна ротативна машина якої могла за годину друкувати 16-сторінкову газету накладом 12 тис. прим. Складачами текстів у той час були Григорій Кудь, після його смерті – Владислав Лобач, згодом – Василь Кива, який працював майстром виробничого цеху аж до виїзду в США 1951 р.

Якщо друкарня часопису була в самому місті, то його редакція – на території табору Ді-Пі (перша адреса редакції: Ukrajinski Wisti, Reinhardt Kaserne, Neu Ulm). Однак, готуючи до друку 44 число (22 листопада 1946 р.), журналістський колектив «УВ» уже також працював у приміщенні друкарні (друга адреса редакції: Ukrajinski Wisti, Neu Ulm, Ludwigstrasse, 10). Водночас, щоб не втрачати зв'язку з читачами та авторами часопису, редактори «УВ» приймали їх безпосередньо в українському таборі: з кінця січня 1947 р. – у бльоці «А», а з вересня 1948-го – у бльоці «Е» (з 8 до 12 год. щоденно, крім суботи).

Розширення друкарні дало змогу значно розгорнути видавничу справу і стало ще одним важливим етапом в історії існування газети. Окрім часопису, її творці почали друкувати книжки (почали існувати видавництва «Україна» та «Прометей»), іншу поліграфічну продукцію. Про обсяги діяльності друкарні може свідчити той факт, що в ній було задіяно 52 (за іншими даними – 53) працівники (складачі, друкарі тощо). Окрім власне українських друків, видавництво «УВ» виконувало чимало комерційних замовлень для німецького населення, що також давало дохід, зокрема, й на розвиток часопису.

Важливим етапом випробування для «УВ», як і для всієї еміграційної преси в Німеччині, став 1948 р., коли відбулася грошова реформа, внаслідок якої більшість українських видань припинили своє існування. Через матеріальні причини 1949 р. навіть «Українська трибуна» перестала виходити, чие фінансове становище порівняно з іншими виданнями вважалося

значно кращим. «З колишньої китиці справжніх пресових органів, що починали свою роботу від первопочинів української еміграції в Німеччині й Австрії, залишилися тільки «Українські вісті», що перетривали кризу тільки завдяки жертвності свого редакційного, адміністративного та технічно-друкарського персоналу», – згадував сучасник перших після створення «УВ» років Анатолій Курдидик [15].

Важливе значення для утвердження часопису в читацьких колах мав процес його розповсюдження. Здійснювався він шляхом продажу та передплати. Спочатку в таборах для переміщених осіб у Німеччині та Австрії: Новий Ульм, Ульм, Мюнхен, Авгсбург, Міттенвальд, Берхтесгаден, Фюссен, Гіссен, Зальцбург тощо. Ці та інші адреси таборів на планеті ставали й адресами розповсюдження «УВ». Згодом часопис набув поширення в багатьох країнах світу, куди після перебування в таборах Ді-Пі виїхали на постійне проживання українці з Німеччини та Австрії. Адміністрація часопису налагоджувала справу передплати видання через своїх представників, а також кольпортерів. Гортаючи поживклі сторінки часопису, можна встановити імена представників газети в різних країнах світу, а також ті країни, де газета мала передплатників і читачів. А це США, Канада, Німеччина, Англія, Австрія, Австралія, Нова Зеландія, Франція, Бельгія, Голландія, Аргентина, Венесуела, Бразилія тощо. Передплатники були і в тих країнах, де газета не мала своїх представників. У таких випадках читачі надсилали кошти передплати безпосередньо на адресу редакції або на адресу географічно найближчого представника газети. Варто додати, що, окрім згаданих країн, де газета мала постійних передплатників, згодом додалися держави так званого соцтабору: Польща, Югославія, Словаччина тощо. Утім читачів газети завжди було значно більше, аніж передплатників.

У 1978 р. редакцію часопису, який подолав численні труднощі за свою 33-річну історію перебування в Німеччині, зокрема в роки становлення (1945–1949), перенесено до американського Детройта. Головні причини цих змін полягали в тому, що на американському континенті в той час зосередилася основна частина передплатників часопису, а отже, і його матеріальна база. Також важливим був той факт, що індустріально розвинутий Детройт мав відповідну друкарську базу, власником якої був один із тих, хто в листопаді 1945 р. налагоджував працю друкарні «УВ» в німецькому Новому Ульмі.

Упродовж 55-річної історії часопису його головними редакторами були Павло Маляр (1945–1946), Іван Багрянний (1946–1947 та

1956–1962), Юрій Дивнич (1948–1949), Михайло Воскобійник (1949–1950), А. Ромашко (Василь Кубрик) (1950–1954), Віталій Бендер (1954–1956), Андрій Глинін (1962–1974), Федір Гаєнко (1974–1978), Михайло Смик (1978–1994), Сергій Козак (1994–2000).

Висновки. Особливості заснування часопису, передумови його появи, імена творців – ці та інші важливі подробиці з історії створення та становлення газети розкривають нам складники того випробуваного на українську міць часом і обставинами фундаменту, завдяки якому «УВ» проіснували 55 років – найдовше з усіх видань, що виникли в Західній Європі після Другої світової війни. Історія часопису, яка розпочалася в «найтяжчих і найбезвиглядніших умовах скитальства, без засобів і фінансових можливостей, лише за рахунок колосального напруження волі й пера бездомних вигнанців та за рахунок підтримки читачів, таких же вигнанців» [16], – у цьому полягає феномен існування «УВ». І не лише цього часопису, а й української еміграційної преси загалом. А ще це приклад здатності українців до самоорганізації у складних умовах повоєнної еміграції – той приклад, який є актуальним і нині, якщо брати до уваги проблеми існування української патріотичної преси в сучасній Україні.

1. *Дзюба І.* Енциклопедія українського опору // «Українські вісті» в Європі й Америці (1945–2000) : бібліогр. покажч. змісту газети «Українські вісті» : у 2-х т. / Сергій Козак. – К. : Літературна Україна ; Ярослав Вал, 2010. – Т. 1. – С. 3–10.

2. *Сидоренко Н. М.* Українська таборова преса першої половини ХХ століття: проблеми національно-духовного самоствердження : дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.08 / Наталія Миколаївна Сидоренко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2000. – 425 с. ; *Перелік* україномовних часописів, що видавалися на території Росії на початку ХХ століття / упоряд. О. Сидоренко. – Едмонтон : КІУС, 1990. – 18 с. ; *Присяжний М.* Преса української еміграції в Німеччині: становлення, розвиток, тематична політика (1945–1953) / М. Присяжний. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000 ; *Присяжний М.* Візія України у публіцистиці української діаспори // Вісник Львів. ун-ту. Сер. : Журналістика. – 2001. – Вип. 21. – С. 378–382 ; *Павленко В.* Українська емігрантська преса в Болгарії міжвоєнного періоду / В. Павленко, П. Сохань // Українська діаспора. – 1992. – Ч. 1. – С. 85–98 ; *Крупський І. В.* Преса як джерело досліджень національно-визвольних змагань за українську державу (II половина ХХ ст.) : дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.06 / Іван Васильович Крупський ; НАН України, Львів. відділ. Ін-ту укр. археогр. та джерелозн. ім. М.С. Грушевського. – К., 1996. – 454 с. ; *Срібняк І.* Преса інтернованих частин Української галицької армії у Чехословаччині (1919–1921 рр.) // Магістеріум / Нац. ун-т «Києво-Могилянська Академія». – К., 2006. – Вип. 22. – С. 76–80; *Дзвінчук О.*

М. Часопис «Український Голос» (Вінніпег, Канада, 1910–1981 рр.): проблемно-тематичний та організаційний аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунік. : 27.00.04 / Оксана Миколаївна Дзвінчук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2008. – 20 с. ; *Кушнір О. В.* Журнал «Дукля» (Словаччина, 1953–2004 рр.): організаційний, проблемно-тематичний та жанровий аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунік. : 27.00.04 / Оксана Василівна Кушнір ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2008. – 20 с. ; *Моїсєєва Т. О.* Українська преса Австралії (1949–2007) як чинник збереження національно-духовних цінностей : автореф. дис... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Тетяна Олександрівна Моїсєєва ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2009. – 19 с.

3. *Багрянний І.* Зброя першої лінії: [З нагоди 1000-го числа «УВ»] // Українські вісті. – 1956. – 23 лют. – Ч. 14 ; *Бендер В.* В дальшу путь // Українські вісті. – 1956. – 23 лют. – Ч. 14 ; *Майсюра П.* Розбудова видавництва «Українські вісті», «Прометей» та «Україна» // Відзначення 50-ліття часопису «Українські вісті» та УРДП. – [Детройт : друкарня Олександра Майсюри]. – 1995. – С. 423–430; *Коновал О.* Наша газета не утрималася б без вашої допомоги // Українські вісті. – 1990. – 2 верес. – Ч. 33 ; *Воскобійник М.* Новий етап «Українських вістей» // Українські вісті. – 1978. – 30 серп. – Ч. 21.

4. *Козак С.* «Українські вісті» в Європі й Америці (1945–2000) : бібліогр. покажч. змісту газети «Українські вісті» : у 2-х т. / Сергій Козак. – К. : Літературна Україна ; Ярослав Вал, 2010. – Т. 1 : 1945–1967. – 592 с. ; Т. 2 : 1968–2000. – 560 с.

5. *Козак С.* Теплий вітер із Флориди: [Про Олексія Коновала] // В ім'я України / О. Коновал ; упоряд. С. Козак. – К. : Літературна Україна, 2013. – № 6. – С. 3–5.

6. [Коновал О.] Преса УРДП та її працівники / О. Коновал, А. Глинін // Українська революційно-демократична партія (УРДП–УДРП) : зб. матер. і докум. / упоряд. О. Коновал. – Чикаго ; Київ : Фондація ім. Івана Багряного, 1997. – С. 209–213.

7. *Курдидик А.* П'ять років еміграційної преси // Українські вісті. – 1951. – 18 січ. – Ч. 6.

8. *Українська планета Ді-Пі:* сторінками газети «Українські вісті» / упоряд. С. Козак. – К. : Літ. Україна, 2013. – С. 509–518.

9. *Українська революційно-демократична партія (УРДП–УДРП) :* зб. матер. і докум. / упоряд. О. Коновал. – Чикаго ; Київ : Фондація ім. Івана Багряного, 1997. – 856 с.

10. *Юриняк А.* Чотири роки в «Українських вістях» // Українська революційно-демократична партія (УРДП–УДРП) : зб. матер. і докум. / упоряд. О. Коновал. – Чикаго ; Київ : Фондація ім. Івана Багряного, 1997. – С. 214–217.

11. *Коновал О.* Чому Іван Багрянний не хотів повертатися до СРСР? // В ім'я України / упоряд. С. Козак. – К. : Літ. Україна, 2013. – С. 24.

12. *Дзюба І.* Громадянська снага і політична прозорливість (Про публіцистику Івана Багряного) // Публіцистика / Іван Багрянний. – К. : Смолоскип, 2006. – С. 5–13.

13. *Відзначення 50-ліття часопису «Українські вісті» та УРДП /* упоряд. П. Майсюра. – [Детройт : друкарня Олександра Майсюри]. – 1995. – С. 409.

14. *Козак С.* Гортаючи поживклі сторінки / Сергій Козак. – Мюнхен : Укр. вільний ун-т, 2002. – 26 с.

15. *Українська планета Ді-Ші...* – С. 515.

16. *Багрянний І.* Великий іспит // Українські вісті. – 1950. – 14 трав. – Ч. 39.

Подано до редакції 03. 04. 2014 р.

Kozak Serhiy. The periodical “Ukrainski visti” (1945–2000): period of formation.

The article analyses the pre-conditions of foundation and the period of formation of the emigrant periodical “Ukrainski visti” (1945–2000, New Ulm, Germany; Detroit, the USA).

Keywords: the periodical “Ukrainski visti”, Ivan Bahriany, the Ukrainian emigration, editorial office of the periodical.

Козак С. Б. Газета «Українські вісті» (1945–2000): період становлення.

В статье проанализированы предпосылки создания и период становления эмиграционной газеты «Українські вісті» (1945–2000).

Ключевые слова: газета «Українські вісті», Иван Багрянный, украинская эмиграция, редакция газеты.